

S P R Á V A

pre zasadnutie mestského zastupiteľstva v Liptovskom Mikuláši dňa 16. Apríla 2015

K bodu programu: **Zrušenie Zmluvy o interkomunálnej spolupráci v oblasti zabezpečenia zneškodňovania komunálneho odpadu a jeho zložiek z územia mesta Liptovský Mikuláš výpoveďou.**

Predkladá:

Ing. Ján Blcháč, PhD.
Primátor mesta

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie

Podpis predkladateľa:

Počet strán:

Počet výtlačkov: 40

V Liptovskom Mikuláši, 15.4.2015

Návrh na uznesenie

Mestského zastupiteľstva v Liptovskom Mikuláši zo dňa 16. apríla 2015

K bodu: **Zrušenie Zmluvy o interkomunálnej spolupráci v oblasti zabezpečenia zneškodňovania komunálneho odpadu a jeho zložiek z územia mesta Liptovský Mikuláš výpoveďou.**

M e s t s k é z a s t u p i t e ľ s t v o

I. konštatuje, že:

- Od roku 1992 do roku 2006 mesto Liptovský Mikuláš na prekládku, založenie a rozšírenie skládky TKO Veterná Poruba vynaložilo viac ako 200 miliónov korún (takmer 7 miliónov eur).

-Vtedajší primátor Liptovského Mikuláša Alexander Slafkovský podpísal 25. 11. 2005 s Pozemkovým spoločenstvom Veterná Poruba zmluvu o nájme pozemku pod časťou skládky TKO Veterná Poruba na obdobie 5 rokov. Pozemkové spoločenstvo prenajímalo 21 947 metrov štvorcových pozemkov (29,5% rozlohy skládky), ostatné pozemky – 52 528 metrov štvorcových prenajímali fyzické osoby a Slovenský pozemkový fond. Nájomné bolo stanovené na 1 korunu za meter štvorcový. Po ukončení doby nájmu bol prenajímateľ povinný skládku uzavrieť a vykonať rekultiváciu plochy tvoriacej predmet nájmu. (Pozn. dňa 27. 11. 2010, teda dva dni po ukončení doby nájmu, sa konali komunálne voľby). Mesto od Pozemkového spoločenstva Veterná Poruba v r. 2011 uzatvorenie skládky vyplývajúce z tejto zmluvy nepožadovalo.

-Vlastníci pozemkov ponúkli mestu v máji 2007 návrh dohody o skončení nájmu a v júni 2007 návrh kúpnej zmluvy na odkúpenie pozemkov Pozemkového spoločenstva mestom. Mesto v júni 2007 oznámilo nezáujem predčasne ukončiť nájomný vzťah, v rozpočte nemalo 10 mil. Sk potrebných na kúpu, čím k dohode nedošlo. Navrhovaná kúpna cena predstavovala 500-násobok ročného nájomného. V júni 2007 Pozemkové spoločenstvo Veterná Poruba oznámilo, že odstupuje od predmetných nájomných zmlúv s mestom. Mesto podalo na Okresný súd v Liptovskom Mikuláši návrh na určenie neplatnosti odstúpenia od nájomných zmlúv a tento mu dňa 22. januára 2008 vyhovel. Krajský súd v Žiline po odvolaní sa Pozemkového spoločenstva Veterná Poruba v júni 2008 rozsudok okresného súdu potvrdil.

-Už začiatkom roka 2010 malo mesto rozpracovaný systém, ktorý by umožnil skládkovať ešte ďalších minimálne 17 až 20 rokov po uzatvorení skládky vo Veternej Porube po jej naplnení približne v roku 2018-2019 . Mesto Liptovský Mikuláš a obec Smrečany podpísali v marci 2010 memorandum o vzájomnom postupe, porozumení a zabezpečení vzájomnej spolupráce za účelom rozšírenia skládky TKO Veterná Poruba v katastrálnom území Smrečian. V danom roku bola spracovaná EIA, na základ ktorej sa rozšírenie kapacity skládky odporúčalo pri dodržaní stanovených podmienok. Obec Smrečany už vydala územné rozhodnutie a existoval aj samotný projekt.

-Alexander Slafkovský požiadal Úrad pre verejné obstarávanie o vykonanie kontroly verejného obstarávania zverejneného vo vestníku č. 11/2010 – súťaž organizovanú mestom L. Mikuláš formou súťažného dialógu na zákazku – Zabezpečenie poskytovania komplexných komunálnych služieb na území mesta L. Mikuláš (Založenie spoločného podniku s mestom použitím PPP projektu). Mesto predtým ešte v máji 2009 listom vtedajšieho primátora Jána Blcháča žiadalo Úrad pre verejné obstarávanie o metodické usmernenie ako postupovať pri vyhlasovaní súťaže. Úrad mestu odpovedal v júni 2009. Verejné obstarávanie bolo vyhlásené až následne a po zapracovaní odporúčaní ÚVO. ÚVO súťaž zrušil, následne mesto podalo na Krajský súd v Bratislave žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ÚVO. Mesto žalobu začiatkom roku 2011 bez vysvetlenia zo súdu stiahlo.

-Zastavenie transformačného procesu Verejnoprospešných služieb malo za následok ich stagnáciu v ďalších rokoch, mnohé protizákonné konania a neriešenie problematiky odpadového hospodárstva v ďalších rokoch koncepčným spôsobom.

-Po ukončení nájomnej zmluvy s Pozemkovým spoločenstvom Veterná Poruba dňa 25. 11. 2010 malo mesto pod vedením Ing. J. Blcháča, PhD. platné nájomné zmluvy s majiteľmi zvyšných 2/3 skládky skládky, kam bez prerušenia naďalej mohlo vyvážať tuhý komunálny odpad. Malo (a má) vo vlastníctve prístupovú cestu, ako aj ďalšiu infraštruktúru potrebnú pre bezpečné skládkovanie odpadu.

-Nájomné zmluvy medzi mestom a FO na prenájom pozemkov pod časťou skládky boli uzavreté na dobu určitú, a to do doby prevádzkovania skládky TKO. A to od podpisu zmluvy (v rokoch 2008 a 2009). Výška nájmu za meter štvorcový bola 7 centov (2 Sk). Vtedajší primátor Liptovského Mikuláša Alexander Slafkovský v roku 2011 podpísal dodatky k nájomným zmluvám s fyzickými osobami, kde sa zvýšila výška nájmu na 50 centov/m² a doba nájmu sa obmedzila fixne do 31. 10. 2014.

-Začiatkom roku 2014 vo vedomí, že je možné skládku využívať ešte 4 až 6 rokov (nenaplnili sa nereálne predpoklady zo začiatku roka 2011, že sa bude ukladať o sto percent odpadov viac za roky 2011-2014 – rozdiel predstavoval 63 tisíc ton), ponúklo mesto Pozemkového spoločenstvu Veterná Poruba zvýšenie nájmu o sto percent z 0,5 eura/m² na 1 eur/m². Súčasne ponúklo mesto LM odstúpenie katastrálneho územia Svätý Štefan – takmer 10 tisíc ha obci Veterná Poruba. O toto katastrálne územie by mesto navždy prišlo. Napriek takejto lukratívnej ponuke Veterná Poruba nesúhlasila s pokračovaním skládkovania, požadovala v zmysle nájomnej zmluvy z roku 2011 skládku uzatvoriť.

-Pozemkové spoločenstvo Veterná Poruba a mesto Liptovský Mikuláš uzavreli 21. marca 2011 nájomnú zmluvu na nájom časti pozemkov pod skládkou TKO Veterná Poruba do 31. októbra 2014. Nájomné bolo stanovené na 50 centov za meter štvorcový. Mesto sa zaviazalo, že „kedykoľvek do budúcnosti nebude pokračovať v konaní o vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia na ďalšie rozšírenie skládky odpadov na pozemkoch susediacich s problematickou skládkou vo Veternej Porube v katastri obce Smrečany, okres Liptovský Mikuláš, ani nebude iniciovať vznik skládky odpadov na pozemkoch susediacich s pozemkami v katastrálnom území obce Veterná Poruba, alebo riešiť problematiku likvidácie odpadov mesta Liptovský Mikuláš zriadením skládky odpadov na pozemkoch v katastrálnom území Smrečany, okres Liptovský Mikuláš, susediacich s k. ú. Veterná Poruba, a to ani prostredníctvom tretích osôb“. V prípade porušenia tohto záväzku sa mesto zaviazalo zaplatiť

zmluvnú pokutu vo výške milión eur za každý kalendárny rok, v ktorom bude tento záväzok porušený.

-Skládka bola v roku 2013 a 2014 postupne uzatvorená, na jej predčasné uzatvorenie sa použilo 1 153 556 eur, nie je vylúčené opätovné porušenie zákona o verejnom obstarávaní. Nenaplnením kapacity skládky mesto stratilo cca 630 tis. Eur, ktoré sa vo fonde nevytvorili ďalším skládkovaním. Vzhľadom na predčasné uzatvorenie TKO Veterná Poruba prišlo mesto o možnosť uzatvoriť v budúcnosti skládku financovaním z eurofondov.

-Poplatok za komunálny odpad pre obyvateľov mesta bol v roku 2010 a 2011 stanovený na 16,79 eur, v roku 2012 na 21,04 eur, v roku 2013 na 21,79 eur, v roku 2014 a 2015 na 22,55 eur. V roku 2010 organizoval Alexander Slafkovský petíciu „Nie drahším smetiam“. Poplatok za komunálny odpad sa v rokoch 2011 – 2014 zvýšil o cca 35%.

-V roku 2012 bola pre mesto za 2400,- EUR spracovaná „Analýza odpadového hospodárstva“ spoločnosťou Denkstatt Slovensko, s. r. o., a jedno zo všeobecných odporúčaní tejto analýzy navrhuje zabezpečiť skládkovacie kapacity a mestám a obciam na Liptove a v širšom regióne spojiť sa do väčšieho celku v oblasti riešenia odpadového hospodárstva.

Skládka odpadov mala k 31. 12. 2013 voľnú kapacitu 100 313 metrov kubických, čo pri orientačnom prepočte na tony je 75 234 ton. Výška finančnej účelovej rezervy na uzatvorenie skládky bola vypočítaná v sume 1 315 200 eur. K 31. 12. 2013 bola výška rezervy 812 787 eur.

-Dňa 9.5.2012 sa zišli primátori troch miest a starosta jednej obce, aby podpísali spoločné vyhlásenie k vhodnosti použitia splyňovania odpadu plazmovou technológiou.

-Pozemkové spoločenstvo Veterná Poruba oznámilo radnici v máji 2014 svoje stanovisko, že nesúhlasí s ďalším skládkovaním a vyžaduje naplnenie zmluvy - uzavretie skládky do konca októbra 2014. Kapacita skládky vo Veternej Porube by ešte postačovala na vyváženie odpadu na ďalších minimálne 5 rokov.

-Verejnoprospešné služby Liptovský Mikuláš vypísali so súhlasom mesta v júni 2014 verejné obstarávanie na 4 roky za viac ako dva milióny eur na dodávateľa, ktorý smeti odvezie z Liptovského Mikuláša a uloží na svojej skládke. Súťaž nakoniec vyhlasovateľ zrušil, pretože vyhlasovateľom súťaže nemôže byť VPS ka, ale samotné mesto.

-Mestské zastupiteľstvo schválilo 11. septembra 2014 zmluvu o interkomunálnej spolupráci medzi mestami Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok v oblasti zabezpečenia zneškodnenia komunálneho odpadu a jeho zložiek z územia mesta Liptovský Mikuláš na skládke TKO Liptovský Hrádok – Žadovica. Cena za zneškodnenie 1 tony zmesového komunálneho odpadu, z ktorého je vyseparovaných najmenej 5 zložiek, je 26 eur bez DPH. Táto cena je navýšená o poplatok v zmysle zákona č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch sa uloženie odpadov. Zmluva sa uzavrela na dobu určitú do 30. 11. 2016. Zmluvné strany sa dohodli, že výpovedná doba je 6 mesiacov. Zmluvu podpísal primátor Liptovského Mikuláša Alexander Slafkovský 18. 9. 2015. Celkové náklady na ukladanie odpadu vrátane povinného poplatku, skládkovania a odvozu do Veternej Poruby predstavovali 63,2 eura na jednu tonu. Pri ukladaní odpadu v Liptovskom Hrádku – Žadovici náklady predstavovali 66,16 eura na tonu. Pri objeme odpadu približne 10 500 ton ročne to predstavuje zvýšenie nákladov na ukladanie tuhého komunálneho odpadu o 31 tisíc eur.

-Mesto za ½ roka vyviezlo na skládku cca 4500 ton a VPS ka cca 1800 ton odpadu.

-Mestské zastupiteľstvo schválilo 23. októbra 2014 Memorandum medzi mestom Liptovský Mikuláš a spoločnosťou EKOPLAZMA, s. r. o., Liptovský Mikuláš. Zámerom partnerstva bola „spolupráca pri príprave, realizácii a prevádzke energetického využitia komunálneho odpadu ekologicky a technologicky najvyspelejšou technológiou plazmového splyňovania s následnou výrobou elektrickej energie a tepla s cieľom úplne skončiť a zamedziť ďalšie skládkovanie odpadu“. O materiály zastupiteľstvo prvý raz rokovalo 26. júna 2014, za uznesenie nehlasovala nadpolovičná väčšina prítomných.

-Primátor Liptovského Hrádku Branislav Tréger požiadal dňa 25. februára 2015 mesto Liptovský Mikuláš o vypovedanie memoranda.

-Mesto Liptovský Mikuláš odpovedalo, že sa bude žiadosťou zaoberať Komisia ŽP. Mestská rada a následne Mestské zastupiteľstvo v apríli 2015.

-Vzhľadom na vzniknutú situáciu po tom, ako primátor Liptovského Hrádku vypovedal „Zmluvu“ (a zároveň sa investor – partner v memorande – vyjadril, že aj keď bude posudzovanie vplyvov na životné prostredie negatívne, že investíciu v Liptovskom Hrádku realizovať nebude), nemá v súčasnosti mesto Liptovský Mikuláš dôvod memorandum na základe žiadosti primátora Liptovského Hrádku zrušiť. Teraz sa musíme sústrediť na nájdenie vhodného spôsobu zneškodňovania odpadu.

-Primátor Liptovského Hrádku Branislav Tréger vypovedal zmluvu o interkomunálnej spolupráci dňa 27. marca 2015. Výpovedná doba skončí 30. septembra 2015. Vo výpovedi neuviedol žiadne skutočnosti súvisiace s nedostatočne vyseparovaným odpadom ukladaným na skládku ako ani informácie o technických problémoch na pozemnej komunikácii, ktoré by bránili tranzitu. Výpovedi „Zmluvy“ nepredchádzali žiadne upozornenia z mesta Liptovský Hrádok.

-Mesto Liptovský Mikuláš je už tradične jedno z najlepšie separujúcich miest na Slovensku. V rokoch 2011 a 2014 sa umiestnilo na 1. mieste. Separujeme cca 100 kg odpadu na jedného obyvateľa a rok.

-Vypovedaním „Zmluvy“ sa výrazne znižujú vyhliadky na spoluprácu pri likvidácii komunálneho odpadu v rámci horného Liptova. Žiaľ.

II. odporúča

primátorovi

1. Zabezpečiť kontinuálne zhodnocovanie tuhého komunálneho odpadu z mesta Liptovský Mikuláš po ukončení Zmluvy o interkomunálnej spolupráci medzi mestami Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok dňom 30. septembra 2015 pri využití všetkých dostupných možností tak, aby nevznikol neriešiteľný stav s odpadom v meste Liptovský Mikuláš po tomto termíne.

2. Nechať urýchlene spracovať analýzu možností riešenia odpadového hospodárstva mesta s dlhodobým výhľadom na minimálne 20 rokov.
3. Priebežne informovať zastupiteľstvo o vykonávaných krokoch v oblasti zabezpečenia odpadového hospodárstva mesta Liptovský Mikuláš vrátane finančných nákladov, potrebných pre zabezpečenie všetkých potrebných krokov.

D ô v o d o v á s p r á v a

Návrh na uznesenie sa predkladá mestskému zastupiteľstvu z dôvodu objektivity pri hodnotení situácie, v ktorej sa mesto Liptovský Mikuláš ocitlo po tom, ako sa v blízkej minulosti systematicky neriešil problém zneškodňovania komunálneho odpadu. Pritom sa jedná o jednu zo základných kompetencií samosprávy miest a obcí!